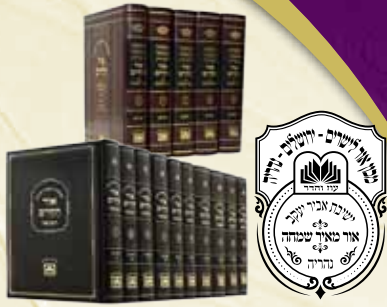

ובהרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן האור החיים הק' זיע"א

תורת חיים

נושא תורני מרתק לאור דברי האור החיים

בפרשת ברכת הכהנים נאמר (ו, כג): "דְּבַר אֵל אֶהְרֹן וְאֵל בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם, וְעַל כֵּךְ כָּתוּב רִבְנוּ הָאֹרֹחַ הַחַיִּים כִּי בֹא הַדָּבָר לְשַׁלּוֹל הַבְּנֵה מוֹטְעִית כְּכִיכּוֹל נִתְּנָה הַדָּבָר בְּיַד הַכֹּהֲנִים וְהִיא הוּא רִשׁוּת בְּלִבְדָּ, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'אֲמַר פְּעַם ב' לְאֹמְרֵי, אֲוִלֵי כִי חָשׁ הַכֹּתֵב לֹמְרֵי שְׂאִינוּ אֶלָּא רִשׁוּת, תִּלְמוּד לֹמְרֵי לְאֹמְרֵי, כִּי מִצְוֹת עֲשֵׂה הֵיא לְאֹמְרֵי'."

אם כי לגבי עצם החובה לברך את ישראל אין כלל מקום לדיון, שהרי מצות עשה היא, אולם בנוגע למועדים ומקומות שונים בנשיאת כפיים - מצאנו התייחסות נפרדת ואף מנהגים חלוקים לגבי קיום מצוה זו.

אחת הדוגמאות הידועות היא מנהג האשכנזים בחוץ לארץ וכך גם מרבית קהילות ספרד שבמערב אירופה - לקיים מצות ברכת כהנים דווקא בימים טובים. זאת, כחסברו של בעל התניא בסידורו - היות ובחוץ לארץ לא שייך שתהיה שמחה כי אם בימים טובים ומועדי השנה, ובלתי אפשרי לברך את ישראל שלא מתוך שמחה.

הסבר נוסף שניתן לכך, יסודו במנהג לטבול לטהרה קודם ברכת כהנים, ואילו בחוץ לארץ מחמת הקור קשה לדרוש זאת, על כן הגבילו את קיום המצוה לימים טובים בלבד.

עוד היו שנימקו זאת בכך שבימינו מרבית הכהנים אינם מיוחסים, ועצם קיום המצוה בימינו אינו אלא כדי שלא תשתכח מצות ברכת הכהנים, אי לכך לא ראו צורך לקבעה בימות החול אלא רק אחת לתקופה ארוכה, כדי לשמר את קיום המצוה שלא תשתכח כאמור, ולפיכך קבעוה בימים טובים.

על אף המנהג האמור, במרבית קהילות ישראל שבחו"ל נעשתה מעין פשרה בין המנהגים, ומברכים ברכת כהנים אף בשבתות בנוסף לימים טובים, אולם לא בימות החול. וכך נהגו רוב החסידים בגליל - בצפת וטבריה וכיוצא ב, שלא לישא כפיים כי אם בתפילת המוסף, ואף בראש חודש החל ביום חול.

שולחן שבת עם האור החיים

אי אז ביום השמיני ללידתו, בטקס רב רושם ולאור המצוה שנעשתה בבשרו זה עתה וקידשה אותו בקדושת הברית, נקרא שמו בישראל 'נתן דוד'. אך כאן זה הסתיים.

'נתן דוד' זהו כינוי רשמי מדי. שם השמור ומיועד לשימוש בעלייה לתורה, כמו גם בביקור אצל רופא המשפחה המברר תוך כדי נבירה בעמקי גרונו עם מקלון מצומרר 'נתן דוד, יש לך חום?', או לחילופין בסיטואציה בה הוא עוצר בשולי הכביש ומתבקש באופן אבסורדי להציג רישיונות שנלקחו ממנו שבוע לפני כן. גם כן הומור יש להם, לשוטרים.

ככל שהוא רואה זאת, נותני היינו שמו האחד והיחיד, כך רואים לו וזהו כינוי. תקרא לו 'נתן דוד' והוא יפתח זוג אישונים מורחבים ולוע המאיימת לבלעך נפש, תכנה אותו בכל כינוי אחר מלבד 'נותני' והוא לא יסתובב.

כך או כך, אדם לא שגרתי הוא נותני. אם נבחר לנהוג ברגישות המתבקשת ולא לייחס לנותני כינוי משפיל כזה או אחר, נוכל לנסח זאת כך: 'אדם נורמלי לחלוטין שאינו מתנהג כמצופה על פי כללי החברה הנוקשים'. מתקבל על הדעת, לא?

אז נכון שיש המסובבים אצבע על הרקה בתנועה רבת משמעות בכל אימת שהם רואים את נותני, אחרים מצקקים בלשונם ברחמנות לנוכח התופעה האנושית המרתקת ותוהים לגבי מידת הסבירות שילדינו של נותני זה ימצאו את זיווגם במועד.

אולם מרבית בני האדם, סביבתו הקרובה כמו גם הרחוקה של נותני, השלימו זה מכבר עם העובדה שלצידם מסתובב גורם הקורא תיגר על כל מה שמקובל ומוכר, כמו מאתגר בכח את כללי האנושות הרגילה ללא שיפסח אף על אחד מהם.

כשברכבו של נותני התנגן בעוז 'ושמחת בחגך' בעיצומו של חנוכה, זה העלה שמץ חיוך. כשנצפה גוער בעובד זר בתוכחת 'שאבעס' ומחכים את פועל פינאי האשפה בנבכי חקירה למדנית בסוגיית 'תקפו כהן', זה כבר קטלג אותו כתימהוני של ממש, וכשניגש בחיוך רחב לממונה על חברת התהלים לילדי הקהילה והציע לו לחלק לילדים טבק להרחה - זה עוד היה בגדר מילתא דבדיחותא ובגבול הטעם הטוב.

אולם עלתה על כולנה הסיטואציה שאירעה באותו יום רביעי סתמי, יום בהיר ללא אף כתם או גוון זר, סתם יום של חול.

נותני נכנס כמדי יום לטשיטבלאך השכונתי, ניגש לעמדת הקפה ומברר בארשת תם האם פולי הקפה נטחנו לאחר סוכות ואם החלב עונה על ההגדרה 'חלב אמו' אותנטי. הוא ציפה למשוב הרגיל שכלל חצי חיוך לצד מבט רחמני, אולם הפעם זה היה שונה. משהו בסביבה שידר לו שהיום מתייחסים אליו אחרת, אלא שהוא לא קלט במה מדובר.

נכנס נותני לחדר התפילה הראשון משמאל לפרוזדור, ניגש לחזן והזכיר לו לומר 'רצה' בתפילה וקרקש בקופת צדקה מלאה מטבעות שוקולד, כמנהגו מקדם ועניינים כרגיל. אך גם כאן נכח לראות את המבטים התוהים, את העיניים הנשלחות אליו, ולזה הוא כבר לא היה רגיל. ככל הנראה עשה משהו ממש חריג, אם הוא - נותני, מצליח להרים גבות.

'מה זה על ראשך?' ניאות מאן דהוא לשבור את הקרח ולברר בנימה חייכנית.

נותני לא הבין. הוא שלח יד כלפי מעלה, גישש ומישש, בדק ובחן, עד שהגיע למסקנה כי אכן - משהו שונה שם, שלא כמו כל יום. סקירה מדוקדקת יותר בהבירה לו על מה הסער.

'מה לך ולכובע הליצן?' תהה שרגא הגבאי, אך נותני מצדו לא ממש הבין, עדיין.

- 'מה ההלם? הרי בכל שני וחמישי אני נוהג לחבוש כובע ליצן?'

כן, אבל היום יום רביעי' הזכיר שרגא בקריצה. באחת החווירו פניו של נותני, אויל סומקא ואתא חיורא והוא תר אחר המקום הקרוב ביותר בו יוכל לקבור את עצמו ואת בושתו גם יחד. הוא אץ אל המלתחה הקרובה, מסיר בחטף את הכובע המפליל מראשו ונחוש לטשטש ראיות לקיומו.

- 'יום רביעי היום? איזו בושה!'

קווים לדמותה של בושה

פרשתנו עוסקת במקרה העגום של אשה סוטה, ובפעולות הנדרשות מבעלה של אשה זו (ה, יב): "דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁטֶה אִשְׁתּוֹ וּמַעַלָּה בּוֹ מַעַל".

הסיטואציה עצמה, בה מציג האדם את אשתו קבל עם ועדה כחוטאת שפלה ובעלת התנהגות נלוזה, יש בה משום השפלה של ממש, ועל כך כותב האור החיים הקדוש כך:

"וְאוֹלֵי כִי לְזֶה כּוֹן הַכֹּתֵב בְּכַפַּל דְּבַר: 'וְאָמַרְתָּ, בֵּין לְמִי שְׁחוֹשֵׁב שְׂלֵא לְהִבְיֵא מִטַּעַם שְׂוֹדַע בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא טְהוֹר, גַּם כִּדִּי שְׂלֵא יִרְעֵי חֻזְקוֹ. וְאוֹמְרוֹ 'וְאָמַרְתָּ' אֲמִירָה רַבָּה לְהַחְפֹּץ בְּדַבָּר, אוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יִשְׁנוּ בְּדַבְּרוֹ קִשָּׁה וְאֲמִירָה רַבָּה."

'מִי שֵׁיטֵשׁ בּוֹ מַעַל, הֵגֵם שְׂיֵטֵשׁ לוֹ דְּבַר קִשָּׁה כִּי תִגְלַה רַעְתּוֹ בְּקֹהֶל, אֵף עַל פִּי כֵן יֵשׁ לוֹ טוֹבָה לְהִרְחִיקוֹ מִמְכַּשׁוֹל לְכָל יִשְׁכַּב עִם טַמְאָה בְּתַמִּידוֹת. וְלְמִי שֶׁהוּא נָקִי יֵשׁ לוֹ דְּבַר קִשָּׁה לְהַכְרִיחוֹ לְבוֹזֵת בְּאִשְׁתּוֹ, וְיֵשׁ לוֹ אֲמִירָה הַסּוֹעֲדֵת הַלֵּב שֶׁתִּנְקָה הָאִשָּׁה וְנִזְרַעָה זֶרַע וְגו'."

התורה הקדושה ירדה לסוף דעתו של אדם, והקב"ה מבין ללב הבריות ואינו בא עמם בטרוניה, והדבר בא לידי ביטוי בציווי התורה לענין פרשת סוטה.

יש כאן בושה צורבת, על כך אין חולק. המעמד המביש ייזכר לתקופה לא מבוטלת, אותו אדם ישוב

ספיר ויהלום

פניני מוסר ויראת שמים בפרשה

לנקודה זו בפרשתנו, בדבריו על הפסוק (ה, יח): 'ביום השני הקריב נתגאל בן צוער נשיא יששכר, וזו לשונו: "הקדים הזכרת שמו לזכרון הנשיאות, לעשות לו גדר המעלה גם בלא נשיבות הנשיאות, מה שאין כן כל שאר הנשיאים שהקדים זכרון הנשיאות לשמם."

"ובשמו הזכיר זכרון התורה ואמצעות קנינה, זכרון התורה 'נתגאל' - נתן א-ל, על דרך אומרו (משלי ד, ב): 'לקח טוב נתתי לכם, אמצעות קנינה - בן צוער, שאין התורה נקנית אלא על ידי יסורין, כך היא דרקה של תורה' (גיתין, נו, א): 'אדם פי ימות באהל."

"ואולי פי לצד זה גם כן הקדים זכרון שמו, לומר פי לצד המפעל הרשום בשמו שהיה בו, זכה להיות נשיא לבני יששכר יודעי בינה לעתים."

אולם סוד נוסף גילו לנו רבותינו הקדושים.

'לימודי בא לי ביגיעה גדולה' העיד על עצמו הרה"ק ר' נחמן מברסלב. בתחילה, כפי שתיאר לימים, היה לומד משניות בלבד, אולם אף זאת לא עלה בידו בקלות ואף לא הצליח לעמוד על בורין של המשניות הקלות-ללמידה.

מה עשה? פתח את מעיין דמעותיו והיה מעתיר בתחינה לני אביו שבשמים שיזכה ללמוד וללמד, להבין ולהשכיל את דברי תורתו ולעסוק בהם באהבה.

תפילתו אכן נשאה פרי, אולם כשהתקדם ר' נחמן לשלב הבא והחל לעסוק בגמרא - חזרה החוויה הכאובה על עצמה כמו ריטואל קבוע. ייסורי חוסר ההבנה, התסכול הנובע מהקושי להשכיל בעומק דברי תורתו יתברך, ותפילה מלב רותח.

כך נשנה הדבר שוב ושוב, בכל חלקי התורה ורבייה הרבים, עד שזכה לבוא בסוד ה' ואף להיכנס להיכלו של רשב"י ולהתבשר לאורו של האר"י הקדוש, להתבונן ולהעמיק חקר בדבריהם הקדושים הרחוקים מהשגת מרבית בני האדם.

לתפילה, מסתבר, יש כח אדיר לא רק בהשגת צרכי הפני האדם הגשמיים, כי אם כמענה אמיתי ומלא לאדם הנבון ברעיוניו ומבקש לזכות בקרבת אלקים ולהתחבר לאור התורה והעבודה.

זהו כח אדיר המניע את התהליך כולו, ואשר מאפשר לכל יהודי באשר הוא להתעלות ולהתרומם טפח וטפחיים מעל הווי החולין בו הוא שרוי, לצאת מקטנות וצרות המוחין ולהתחבר לתורת ה' ועבודתו השלימה.

בספר איוב, המתאר אדם שהיה לו הכל מהכל ובאחת איבד זאת וירד מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, מסוכם במילים ספורות המביעות הכל מהי תכלית החיים (איוב ה, ז): "פי אדם לעמל יולד."

זו לא רק מטרה ועד, ציווי או משימה שעל האדם להשלים בהיותו עלי חלד, ודאי שלא המלצה כזו או אחרת, כי אם מציאות חיה ונושמת, קיימת ובלתי ניתנת לערעור. האדם נוצר, נולד וחי בעולו של הבורא לתכלית מסוימת, ומארג חייו כולו מבוסס על עמל בלתי פוסק ומחויב המציאות.

על העובדה הזו כשלעצמה אין מקום לדון או להתווכח, אולם בהחלט - כפי שלימדונו חכמינו זכרונם לברכה, ביד האדם לקבוע איזה עמל יהיה מנת חלקו.

וזו לשון הגמרא (סנהדרין צט, ב): "כל אדם לעמל נברא, שנאמר 'פי אדם לעמל יולד'. איני יודע אם לעמל פה נברא, אם לעמל מלאכה נברא, כשהוא אומר (משלי טו, כו): 'פי אכף עליו פיהו' - הוי אומר לעמל פה נברא. ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה, כשהוא אומר (יהושע א, ח): 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיק' - הוי אומר לעמל תורה נברא."

לאחר חידוד נקודת יסוד זאת, יש לתת את הדעת להיבט נוסף וחשוב לא פחות.

העמל, מטבעו, כרוך בתסכול ועוגמת נפש. אכזבות חוזרות ונשנות, מהלומות קטנות וגם גדולות לאורך הדרך, טרדות המסיחות את הדעת ואף כאב לב משמעותי מפעם לפעם, כל אלה כלולים באותה עסקת-חבילה המכונה 'עמל'.

כיצד ניתן אפוא להתמודד עם זה? ניחא העמל כשלעצמו, אולם מה ביד האדם לעשות ככל שמדובר באותו חלק מייסר וכאוב הכרוך בכך?

על כך כבר משיבים חז"ל, תוך התייחסות להמשך הפסוק: "פי אדם לעמל יולד ובני רשף יגביהו עוף", ואלו דבריהם ז"ל (ברכות ה, א): "כל העוסק בתורה - יסורין בדילין הימנו, שנאמר: 'ובני רשף יגביהו עוף', ואין עוף אלא תורה... ואין רשף אלא יסורין."

עצם הלימוד ביגיעה אמיתית ועבודה ה' יתברך בעמל לא-מבוטל, יש בהם את היכולת להקל על ייסורי העמל אף הם ולהמתיק את הדרך והמאמץ עשרת מונים.

רבנו האור החיים הקדוש מתייחס

לכיתו וייחקק בזכרון הציבורי באורח לא מחמיא בעליל, המשפחה כולה תאכל במשך שנים את פירות ההשפלה וסביר להניח שגם הדור הבא יאכל את חלקו בעוגה.

או מה? לוותר ולהרים ידיים? חלילה וחס!

"אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות" קובעים חז"ל (סוטה ג, א), "שנאמר (ה, יב): 'איש איש פי תשטה אשתו', תשטה כתיב [בשין ימנית, מלשון שטות]". בכך מלמדים אותנו חז"ל כי הבושה וההשפלה קיימים בתוקף, הרבה קודם שיבצע הבעל את סדרת הפעולות עליהן ציוותה התורה.

אשתו, למגינת לב, לקתה בנפשה. היא חטאה נגד אלוקיה, החציפה פנים וזלזלה בחוקי תורתנו הקדושה, ובכך כשלעצמו יש בושה נוראה שאין מנוס ממנה.

אלא מה, התורה הקדושה מעניקה לבעל כמו גם לאשה את ההזדמנות המיוחדת להיחלץ מהבושה הזו, להחזיר במעט את הכבוד העצמי שירד עד עפר, וזאת אם יקומו ויעשו את הנדרש מהם על פי ציווי התורה.

אוי לאותה בושה

קיום מצוות התורה, אם כי לעתים נראה על פניו כביכול יביא הדבר לידי בושה וכלימה, הרי הוא תעודת כבוד של ממש! אדרבה, על האופן ההפוך בו אין האדם צועד במתווה הראוי ומחמיץ את ההזדמנות לעשות רצון קונו בשלימות, התבטאו חכמינו ז"ל כי לעתיד לבוא יזכה כל צדיק לחופה בגן עדן, ועל כך אמרו (בבא בתרא עה, א): "מלמד שכל אחד ואחד נכוח מחופתו של חבירו, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה".

הבושה האמיתית היא כשאדם עובר על רצון קונו, ולהיפך - אם מתייצב כגיבור על משמרתו ואינו חש לדעת הבריות כשהדבר נוגע לכבוד שמים, הרי אין כבוד נעלה מזה.

הדבר נוגע במישרין כמעט לכל תחומי החיים, ולכל יהודי ישנן הזדמנויות ביום-יום בהן נתקל במצב הדורש ממנו כביכול להשפיל עצמו למען קיום מצוותיו יתברך. עלינו לזכור כי הבושה והכבוד האמיתיים - הרי הם בהתאם לכללי התורה ומצוותיה.

יודע המעשה (קידושין פא, א) באמורא הקדוש רבי עמרם חסידא, אשר הזדמן לפתחו ניסיון מר וקשה עד מאד בו כמעט קט ונכשל, עד שברגע האחרון תפס את עצמו וזעק: 'נורא בי עמרם! [יש אש בבית עמרם]', מה שהחיש את התלמידים למקום על מנת להצילו.

התלמידים מצידם נבוכו עד מאד, בראותם כי רבם נתנסה בניסיון שכזה ועוד זימן את כלל הציבור לראותו במצב זה, ועל כך אמר להם רבי עמרם: 'מוטב תתביישו בי כאן - בעולם הזה, ולא תתביישו בי בעולם הבא'.

לא בכדי בחר רבנו הרמ"א להתרות בכל יהודי ולחזק את ידו, כבר בסעיף הראשון בשלחן ערוך (א"ח א, א): "ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת".

שביבי אור

ניצוצות אש שלהבת מבית מדרשו של האור החיים

התורה מצווה להשקות את הסוטה מן המים המאריים (ה, יז): "ולקח הפה מים קדושים", ועל כך מתבטא האור החיים הקדוש בביטוי מבהיל: "וְצִנְהָה ה' שִׁיקַח מֵהַמַּיִם הַהֵם קְדוּשִׁים, יִקְרָאוּ 'קְדוּשִׁים' בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' קְדוֹשׁ וְנֹרָא שְׁמוֹ".

ניתן לבנו להתבונן בכך, וניבחה.

מים פשוטים, אודותם מובא בספרים הקדושים (ראה תניא פרק א ועוד) כי המים מסמלים את מקור התאוות כולן, מובאים אל המקדש. והנה, באחת הם הופכים להיות קדושים ומרוממים, נשגבים לאין ערוך. וכל כך למה? 'בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה'.

עד כמה אם כן יש לקחת מוסר מכך, להבין כי יהודי בכל מצב ובכל דרגה רוחנית יכול בהחלט להתעלות מעל להבלי העולם הזה ולהתרומם עד לדרגת 'קדוש', וכל זה מכח קרבתו להשי"ת ולמקומות קדושים.

הדבר נכון כלפי בית הכנסת ובית המדרש, שיעור תורה, צדיקי הדורות וחבורה הנמנית לדבר מצוה, והמחובר לטהור - טהור.

חיים שיש בהם בנתיבי חייו ופועלו של איש האלקים

במדור מאורי אור באוה"ח המבואר מתיבתא]. בענין זה עבר המעשה המבהיל הבא איש מפי איש, עד לצדיקי אמת שהעידו על כך.

מעשה בבעל בית דפוס בשם אשר, בדורו של הרה"ק ר' פנחס מקאריץ, אשר במהלך הדפסת הספר הקדוש אור החיים נתקל במשפט זה, ובגודל עזות מצחו וחוצפתו העז לקרוא תיגר על מלאך האלקים ולהשמיט את המשפט מן הספר כוונה תחילה.

כשהובא הדבר לפני הרה"ק ר' פנחס מקאריץ, התבטא על אתר כי הלה כבר בא על עונשו, וכי 'חתימתו שלו עצמו מופיע בספר'.

בדיקת מהדורת הספר שיצאה בבית הדפוס שלו, אותה מהדורה בה פגע בכבוד רבנו, העלתה כי בפרשת נשא - בדברי האור החיים הקדוש על פרשת סוטה (ה, כח): "בין מאיש זה בין מאחר", טעה הלה והדפיס בכל העותקים עם השגיאה הבאה: "בין מאיש זה בין מאשר".

חכמי הגמרא האמוראים נחלקו בנוגע לשמו של משיח, ובאופן מופלא צידד כל אחד מהם כי המשיח נקרא כשמו שלו או בדומה לו. כך למשל בבית המדרש של רבי חנינא אמרו 'חנינה שמו', בבית מדרשו של רבי שילא נקטו כי 'שילה שמו' וכן הלאה.

דבר פלא כעין זה מצאנו בתורת רבנו האור החיים הקדוש, אשר אף הוא גילה את דעתו דעת תורה בנוגע לשמו של משיח, וכתב בזה הלשון (דברים טו, ז): "משיח ה' שמו חיים".

וכבר נשתברו קולמוסים רבים בניסיון לבאר דבר איש האלקים ומה כוונתו בזה, יש שכתבו כי אכן כלולה נשמת המשיח מכל נשמות הצדיקים ואנשי המעשה גם יחד, ואם כן נכון הדבר אף לגבי שמו של רבנו. אחרים מצאו רמז בראשי התיבות של המילה 'משיח': משיח י' שמו חיים, ובשם צדיקים אחרים הובא כי ראשי התיבות 'חיים' הם: חזקיה, ינון, ינאי, משיח - מתוך השמות שהובאו בחז"ל כשמותיו של המשיח [וראה עוד באריכות

בנתיבי החיים פרקי מחשבה ומוסר לאורו הזך של האור החיים

אלו הרחוקים למרבה הצער מתורה ומצוות נראים חיים כל כך, תוססים ביותר.

זאת בעוד למען האמת, נקודת המבט הנכונה והצלולה על כך - היטיב אותו צדיק להסביר, היא כי דווקא אלה שנראים חיים הינם בעצם מתים, "רשעים שבחיהן קרויין מתים" (תלמוד ירושלמי ברכות פ"ב ה"ג), ולהיפך - הקרובים להשגות ולתורתו הרי הם "הצדיקים שאפילו במיתתן קרויין חיים" (שם). כתוצאה ממחשבה מסולפת ומעוותת זו, זכו החרדים והיראים לדבר ה' לכינוי 'החשוכים', משל הם שרויים בחושך ואילו הטועים והרחוקים הינם באור גדול...

את פשר הפסוק השני בברכת כהנים (ו, כה): "אֲרֹא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנְךָ" מבאר האור החיים הקדוש כך: "שֵׁלָא יְהִי מִסַּךְ הַמִּבְדִּיל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים, שְׁבֻזָּה יְאִיר אֹר שְׁכִינָתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל".

האור החיים מלמדנו כי אור אמיתי, אור זך וטהור שבכוחו להאיר את נשמתו של האדם ולגרש כל שריד לחשיכה אשר פשטה בו, זהו קרבת אלקים אמיתית ודביקות בבורא יתברך!

דגים ממינים וזנים שונים משייטים להם בניחותא, פולטים בועות ונועצים מבטים עגולים וסקרניים בזוכית, אך יחד עם זאת - קצת מדי רגועים, אף אחד מהדגים לא נראה 'חי' מדי, אף לא אחד מהם משתולל ומקפץ, כלום.

אך הנה, לפתע נפל חפץ כבד על האקווריום וניפץ אותו לרסיסים, הופך את המיציג המרהיב הזה לאוסף של שברי זכוכית בתוך שלולית מצטברת של מים. ובתווך - להקת דגים מפרפרת נואשות, נלחמים על חייהם ומנתרים מפה לשם ללא הרף.

'הנה, תראו כמה הם חיים!' החווה באצבעו אדם מן הצד, והכל נדו לכסילותו ותמימותו. וכי איננו מביין שדווקא התמונה ה'חיה' הזו, דווקא הקפיצות והריקודים, הם אלה שמעידים יותר מכל כי הדגים גוססים והולכים למוות?

משל נפלא זה המשיל פעם אחד הצדיקים, בהתייחסו לטענת האווילים - תינוקות שנשבו ושאינם כאלה, מהרסיין ומחריביין המצקצקים בלשונם ברחמנות ומביטים ביראי ה' כביכול הינם 'מתים', רדומים ורחוקים מההוי התוסס כל כך של העולם, בעוד

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו
למייל המערכת m028039999@gmail.com
או לפקס 02-5385689
או בנדרים פלוס - באר ישראל

אור הישועות מכתבי הלומדים

ניתוח לב שהתבטל בזכות האור החיים הקדוש

לכבוד מערכת העלון היקרה, המפיצה את מעלת לימוד תורת האור החיים הקדוש, שלום וברכה. אחד מבני משפחתי סבל תקופה ארוכה מכאבים עזים בחזה, עד שהתקשה לצאת מביתו ולתפקד כרגיל. לאחר בדיקות מקיפות, קבעו הרופאים כי שלושה מעורקיו סתומים באופן חמור, וכי עליו לעבור בדחיפות ניתוח מעקפים - ללא כל חלופה אחרת. כידוע, מדובר בניתוח מורכב הכרוך בהרדמה כללית ובהליך שיקום ממושך. הרופאים לחצו עליו לחתום על אישור לניתוח, והוא נותר מאושפז בבית החולים, אחוז פחד וחרדה, כאשר כל משפחתנו עוברת באותה תקופה ימים לא פשוטים.

נוכח המצב שלא יכולתי לראות בסבלו, נסעתי לציונו הקדוש של האור החיים בהר הזיתים והתפללתי מכל הלב שהצדיק יפעל ישועה עבור בן משפחתי. קיבלתי על עצמי, שבעזרת השם, אם הכול יסתדר לטובה, אפרסם את תורתו של האור החיים הקדוש יזע"א ואקפיד ללמוד בספרו מדי יום במשך חמש דקות.

לפליאתנו, כעבור ימים ספורים התקשר אליי בן משפחתי ובישר לי כי עבר בדיקות נוספות, והפרופסור האחראי על מחלקתו שב ובחן את מצבו. לתדהמתו, התברר כי אין צורך בניתוח המעקפים! במקום זאת, ניתן לפתור את הבעיה בצנתור בלבד, ללא ניתוח וללא צורך בשיקום ממושך. יתרה מזאת, הרופאים ציינו כי קיים סיכוי שישוחרר כבר באותו היום.

ואכן, הצנתור בוצע בהצלחה, ובחשדי שמיים הוא שוחרר מבית החולים עוד באותו יום כשהכול הסתדר לטובה. אין ספק שכוחו של הצדיק פעל בעבורו רפואה וישועה מלמעלה. בהוקרה ובשמחה על הזכות לפרסם את הנס.

מתיבתא אור החיים

הלימוד. ואולי שנתכוון להצריכם להורות בני ישראל על דרך (מלאכי ב) כי שפתי כהן וגו', ואשר על כן סמך לזה דברו וגו'. עוד יתבאר אומרו 'לאמר אליהם' לפי מה שפירשתי במקומות אחרים (יתרו כ א) כי טעם אמרו 'לאמר' כי הדיבור היוצא מפי אל עליון היה נוצר ממנו מלאך והוא היה מדבר עם משה, ופירוש 'לאמר' הוא הדיבור יאמר למשה, וכמו כן אמר כאן 'לאמר אליהם' פירוש הדיבור יאמר למשה ולארהרן. ואין פירוש זה מכחיש דברי רז"ל שאמרו (תו"כ א) לא היה הדיבור אלא למשה ולא ארהרן, כי גם לדרכינו לא היה שומע דברי ה' אלא משה, אלא שהמלאך המתהווה מהדיבור היה מדבר לשון רבים, ומשה היה מגיע הדברים לאהרן.

ובספר יוגד יעקב (להגאון רבי יעקב גרינוואלד) כתב לפרש בזה לשון הכתוב 'את הקול', שבא לרבות בתיבת 'את' את המלאך הנוצר מהקול.

עוד כתב שם לפרש על פי פירוש בעל שם טוב בפסוק 'לעולם ה' דברך נצב בשמים', דדיבורו יתברך אין לו הפסק, דכח דיבורו ית' שאמר 'יהי רקיע' קיין לעולם כאילו עדיין מדבר והוא נצב בשמים, דזהו חיותו וקיומו של שמים כמבואר בספה"ק תניא, וי"ל גם כאן 'את' לרבות דפעולת הקול היה קיים גם אחרי כן בלי הפסק, ובכח הקול הזה היה משה רבינו מוסר הדברים לישראל, דבשעה שאמר לישראל היה קול ה' עדיין מדבר, כמבואר בספה"ק דהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו של משה.

ובספר זה השער (הגר"ז זיידא אברמוביץ) הוסיף: וי"ל דהנה תיבת לאמ"ר ר"ת מלאכיו רוחות משרתי אש להט (תהלים קד ד), הרי דתיבת לאמ"ר מרומז מלאכים, וי"ל דאלו הם שנבראים מדיבורו של הקדוש ברוך הוא והם המדברים לנביאי ונראה דזה מרומז גם בפסוק דילן בתיבות הקול מדבר אליו אם יתיק הלמ"ד מס"ת הקול ור"ת וס"ת מתיבת מדבר ואל"ף מתיבת אליו הן לאמ"ר, נמצא שמרומז כאן בפסוק תיבת לאמר, ור"ל ששמע קולו של הקדוש ברוך הוא מדבר אליו, ואפשר שלזה הטעם על וישמע את הקול' הוא קדמא ואזלא, ר"ל שקודם היה דיבור ה' שנברא ממנו מלאך, ואח"כ אזל המלאך הוא המדבר לנביא.

'קול דברים אתם שומעים', כתב רבינו: אומרו 'קול דברים', יתבאר על פי דבריהם ז"ל (שהש"ר א ב) שאמרו שכל דיבור שהיה יוצא מפי ה' היה נוצר ממנו מלאך, והיה עומד על האדם ואומר לו אתה מקבלני וכו' והיה מחבקו וכו' ע"כ. וכפי זה יתבאר הכתוב על נכון, 'קול דברים', פירוש, הדברים אשר דיבר ה' שהיו נבראים מהם מלאכים, 'קול' אתם מלאכים שנקראים 'דברים אתם שומעים'. ועיין מה שכתבתי בפרשת יתרו שלא שמעו ישראל מפי הגבורה אלא 'אנכי וגו' ו'לא יהיה לך' וגו', אבל השמונה דברות הגם שיצאו כאחד יחד עשרת הדברות, לא יכלו לסבול לשמוע אלא שנים, והשמונה עמדו המלאכים שנחצבו מקולו יתברך בהם עד שחזרה נשמתם, וחזרו ושמעו מפי המלאכים שהם הדברים עצמן, והיתה כל מצוה ומצוה שהוא מלאך ומלאך עומד על האדם ואומר לו אתה מקבלני וכו'.

וגם בפרשת ברכה (להלן ג א) כתב רבינו: עוד ירצה אומרו 'שם מדברותיך', על דרך אומרם ז"ל שכל דיבור ודיבור שהיה יוצא מפי הקב"ה היה מדבר עם כל איש ואיש מישראל ואמר לו אתה מקבלני עליך, והוא אמר לו הן, היה נושקו וכו' ועולה ומתעטר לראשו, והוא אומרו 'הם תוכו' וגו' 'שם' כל אחד ואחד מהם 'מדברותיך' על ראשו, ודקדק לומר 'מדברותיך', ולא אמר 'דברותיך', לפי שהדברים עצמם היו מדברים להם ואמרו לכל אחד אתה מקבלני וכו' כאמור, עיי"ש.

וראה עוד מה שכתב בפרשת שמיני (ויקרא יא א): 'לאמר אליהם', רבותינו ז"ל אמרו (בתו"כ) 'אליהם' פירוש שיאמר לאלעזר ולאייתמר, והכוונה בזה כדי להקדימם בלימוד קודם, כדתניא (עירובין נד.) בסדר

כתב רבינו (במדבר ז פט): 'הקול מדבר אליו'. לפי מה שכתבנו במקומות אחרים (שמות כ א), כי דיבור היוצא מפי ה' היה נוצר ממנו מלאך והוא המדבר לנביא, ועל פי זה ישבתי כל תיבת 'לאמר' האמור בדיבורי ה' והוא אומרו 'הקול מדבר אליו' פירוש קולו של הקדוש ברוך הוא מדבר לו, והגם שהתיבה דגושה כמו מתדבר, לצד שהקול הוא עצמו הדיבור יוצדק ליאמר כסדר זה, והמשכיל יבין:

וראה מה שכתב רבינו בפרשת יתרו (שמות כ א): אכן יתבאר על דרך אומרם ז"ל (מכות כד.) 'אנכי ו'לא יהיה לך' מפי הגבורה שמענום, פירוש, בתגבורת הדיבור, יובן כי כאשר דיבר ה' עשרת הדברים בדיבור אחד כמו שכתבנו בסמוך, אין האוזן יכולה לשמוע כל הגבורות, וכשהשמיעם לישראל השיגו הם שמוע שתי דברות מהם, שהם דיבור 'אנכי וגו' ודיבור 'לא יהיה לך', ויצתה נשמתם, כאמרו (שיר השירים ה ו) 'נפשי יצאה בדברו', ולא יכלו הבין עוד, ושאר הדברות נחצבו להבות אש מקולו יתברך ועמדו סדורים על הר סיני, עד שחזרה נשמת ישראל בטל חיים, באו הדברות שהם קולות האזיר ברוך הוא והיו מדברות לכל אחד מישראל. ולזה תמצא 'אנכי ו'לא יהיה לך' נחקקו בתורה כסדר שאמרם ה', 'אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך', כי האלוה בכבודו מדבר נוכח לישראל בעד עצמו ברוך הוא, וכמו כן במצות 'לא יהיה לך' גם כן ידבר כסדר זה, אבל משם ואילך ידבר קולו יתברך בעד מלאכו, כאמרו 'שבת לה' אלהיך', כי ששת ימים עשה ה', 'על כן ברך ה' וגו', וכן כולם. כי אינו יכול הקול לומר 'שבת לי' וגו', 'עשיתי את השמים וגו', 'ונתתי וגו', כי אינו אלא מלאכו יתברך, והבן ויערב לחכך. והגם שאמרו ז"ל

(תנחומא וילך ב) כי משה אמרם לישראל, אפשר כי משה היה בו כח ושמע כולם, וכשבאו הקולות לדבר לישראל, היה קולו של משה גם כן מדבר. ואולי כי לזה רמז הכתוב באומרו (שמות יט יט) 'משה ידבר והאלהים יענו בקול'. ותמצא שאמרו ז"ל (שהש"ר א ב) שכל דיבור ודיבור היה עומד על כל אחד ואחד מישראל ואומר לו תקבלני עליך, והוא אומר לו הן, ומחבקו ומנשקו ועולה ומתעטר על ראשו. ובפרשת ואתחנן (דברים ד יב) על הפסוק

מצא חיים

חידה שבועית בעיני דברי האור החיים

לפתרון החידות יש לעיין בהרחבה באור החיים המבואר ובמדוויזי מבית מתיבתא

לפי פירוש האור החיים, כלפי מה נאמר (במדבר ד, מט): "על פי ה' פקד אותם ביד משה איש איש על עבדתו"?

(א) על המינוי של כל אחד לעבודתו.

(ב) על המניין שנאמר בפסוקים לעיל.

(ג) על מנין בני קהת בלבד.

תשובה מגליון קודם: תשובה ב' - 'חיו' - שיארכו ימים, 'ולא ימתו' - על אף עיסוקם בקדושת הארון.

פתרונות יש לשלוח לא יאוחר מיום רביעי בשבוע בלבד לכתובת דוא"ל: m028039999@gmail.com

או בפקס 02-5385689 או 'נדרים פלוס' - באר ישראל

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון 'ובחרת בחיים' ושם הפרשה.

3. בני חו"ל מתבקשים לכתוב כתובת (אדרעס) בארץ ישראל למקרה של זכיה, שישלח לשם.

בין שלוחי התשובות תערך הגרלה על סידור מתיבתא (או על ספר אחר הקיים במלאי כפי שיקולי המערכת).

שם הזוכה

בגיליון פר' פקודי:

ה' א' חן,

בני ברק

מהוברים להיום

לשמיעת שיטורים ודרשות

חייגו: 02-803-9999

